

Pesach Mitzrayim, Pesach Corona, & the Korban Todah

Shabbat Hagadol 5780
Rabbi Moshe Shulman
Young Israel of Saint Louis

ליל שמרים

Exodus 12:42

It is a night to be much observed to Hashem for bringing them out from the land of Egypt. This is that night of Hashem, to be much observed of all the children of Israel throughout their generations.

1. שמות יב:מב

(מב) ליל שמרים הוא ליקוק להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה ליקוק שמרים לכל בני ישראל לדורותם:

2. Plague Amulet by the “Yismach Moshe”, Rabbi Moshe Teitelbaum (1759-1841) (Satmer)

Ujhely, today Sátoraljaújhely, Hungary. See <https://rabbidunner.com/will-it-work-like-a-charm/>

*With God's help
Into this gate, may no anguish enter;
Through this door, may no terror enter;
By this entrance, may no death enter.*

*“Then Aharon returned to Moshe at the entrance to the Tent of Assembly, and the plague was ceased!”
(Num. 17:15).*

Master of the Universe, just as You hovered / passed over the houses of the Israelites in Egypt and did not allow the destroyer to enter their homes, so too may You prevent plague from entering our homes and the homes of all Yisrael, Amen, forever-and-ever.

*Mother of our patriarch Abraham, Amatlai daughter of Karnevo;
and “Asher’s daughter whose name was Serach” (Num. 26:46).*

Talmud Bavli Rosh Hashana 11b:

Rabbi Yehoshua says: In Nisan we were redeemed and in Nisan in the future we will be redeemed. From where do we derive this? The verse states: "It is a night of watching..." This is a night that has been continuously watched, (i.e., set aside for the purpose of redemption) from the six days of Creation.

How does the other tanna (Rabbi Eliezer) understand this verse?

This is a night that is continuously watched and protected from malevolent forces.

6. מגן אברהם סימן תפז ס"ק ג

וא"א ברכי מעין ז'. דלא נתקני אלא מפני המזיקין ובפסח הוא ליל שמורים:

7. שולחן ערוך או"ח הל' פסח סימן תפ

... הגה: וי"א שיש לומר שפוך חמתך וכי קודם לא לנו ור"ן פרק ע"פ) ולפתוח הפתח, כדי לזכור שהוא ליל שמורים וזכות אמונה זו יבא משיח...

8. מגן אברהם שם סק"ב

... וכי מהרי"ו דצ"ל ברכת המפיל וכי מהרי"ל דלא ינעול הדלת בברית חזק והיכא דשכיח הזיקא לא סמכי' אניסא:

Shemot Rabbah 18:12

What did it see to state [that this night is] "a night of watchings?" That on it God redeemed the righteous in the same way that God did so for the Jews in Egypt. And on it God rescued Hizkiyahu, and on it God rescued Hanania and his fellows, and on it God rescued Daniel from the lion's den, and on it Eliyahu and the Messiah will herald redemption, as it is stated (Isaiah 21:12), "The watchman said, 'the morning has come, and also the night.'"

3. גמ' ראש השנה יא:

ר' יהושע אומר: בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל. מנלן? אמר קרא: (שמות יב) 'ליל שמורים' - ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית. ואידך? לילה המשומר ובא מן המזיקין.

4. שולחן ערוך או"ח הל' פסח סימן תפא

ונוהגים שלא לקרות על מטתו רק פרכת שמע, ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות כדי להגן, כי ליל שמורים הוא מן המזיקין

5. שולחן ערוך או"ח הל' פסח סימן תפז

סעיף א: ... ואם חל בשבת אומר: את יום המנוח הזה ואת יום חג המצות הזה, וחיותם: מקדש השבת וישראל והזמנים; **ואין אומרים ברכת מעין שבע.**

... And if it falls on Shabbat, say: "this day of rest and this festival of matzot", and end with "who sanctifies the sabbath and Israel and the seasons". And we do not say "Magen Avot..." (*the blessing made up of seven*).

9. שמות רבה יח:יב

מה ראה לומר "ליל שְׁמֵרִים"? שבו עשה גאולה לצדיקים כשם שעשה לישראל במצרים ובו הציל לחזקיהו ובו הציל לחנניה וחביריו ובו הציל לדניאל מגוב אריות ובו משיח ואליהו מתגאלין שנאמר (שם כא,יב) אמר שומר אתא בקר וגם לילה

פסח על בתי בני

Exodus 12

22. Take a bunch of hyssop, dip it in the blood that is in the basin, and apply some of the blood that is in the basin to the lintel and to the two doorposts. None of you shall go outside the door of his house until morning.

23. For when the LORD goes through to smite the Egyptians, He will see the blood on the lintel and the two doorposts, and the LORD will pass over the door and not let the Destroyer enter and smite your home.

10. שמות פרק יב

(כב) וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר-בַּסֵּף וְהַגַּעְתֶּם אֶל־הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֵּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר: (כג) וְעֵבֶר יִקְוֶה לְנֹגֵף אֶת־מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וּפִסַּח יִקְוֶה עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יֵתֵן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל־בְּתִיכֶם לְנֹגֵף:

11. הכתב והקבלה על שמות פרק יב פסוק יג

ופסחתי עליכם. יותר נכון לפרשו לשון הגנה והצלה כתרגומו ואיחוס, ודומה לו פסוח והמליט (פערשאָנען), כאמרו ואת בתינו הציל, ולא לשון דלוג וקפיצה (איבערשרייטען, איבערשפרינגען), כי מה לנו להגשים את הבורא ית"ש כ"כ ללא צורך; וכן קרבן הנעשה בחג הנקרא בשם פסח, ושחטו הפסח, תרגומו (פערשאָנונגסאָפּפער, וכן זבח חג הפסח (פערשאָנונגספּעסט) וכן כלם לשון חמלה הגנה והצלה. והכי איתא במכדרשב"י (ויקרא יד א מאי ופסח ה' על הפתח, דשרי על האי פתחא חסד

Isaiah 31:4-5

(4) For thus saith the Lord unto me: Like as the lion, or the young lion, growling over his prey, though a multitude of shepherds be called forth against him, will not be dismayed at their voice, nor abase himself for the noise of them; So will the Lord of hosts come down to fight upon mount Zion, and upon the hill thereof. (5) As birds hovering, so will the Lord of hosts protect Jerusalem; He will deliver it as He protects it, He will rescue it as He hovers over it.

12. ישעיהו פרק לא

(ד) כִּי כֹה אָמַר־יְקֹוֹק אֱלֹהֵי בְּאֶשֶׁר יִהְיֶה הָאֲרִיָּה וְהַכַּפִּיר עַל־טִרְפוֹ אֲשֶׁר יִקְרָא עָלָיו מִלֵּא רְעִים מְקוֹלָם לֹא יִחַת וּמִהֲמוֹנָם לֹא יַעֲנֶה כֹּן יֵרֵד יִקְוֶה צְבָאוֹת לְצַבֵּא עַל־הָרִצְיוֹן וְעַל־גְּבַעְתָּהּ: (ה) כְּצַפְרִים עֹפוֹת כֹּן יִגֹּן יִקְוֶה צְבָאוֹת עַל־רוּשְׁלָם גִּזְוֹן וְהִצִּיל פָּסַח וְהִמְלִיט:

Isaiah 37

33. "Assuredly, thus said the LORD concerning the king of Assyria: He shall not enter this city; He shall not shoot an arrow at it, Or advance upon it with a shield, Or pile up a siegemound against it. 34. He shall go back By the way he came, He shall not enter this city —declares the LORD; 35. I will protect and save this city for My sake And for the sake of My servant David." 36. [That night] an angel of the LORD went out and struck down one hundred and eighty-five thousand in the Assyrian camp, and the following morning they were all dead corpses.

13. ישעיהו פרק לו

(לג) לָכוֹן כֹּה־אָמַר יְקֹוֹק אֱלֹהֵימֶלֶךְ אֲשׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יִזְרֶה שֶׁם חָץ וְלֹא־יִקְדַּמְנָה מִגֵּן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סִלְלָה: (לד) בִּדְרֹךְ אֲשֶׁר־בָּא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם־יְקֹוֹק: (לה) וּגְבוּתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי: ס (לו) וַיֵּצֵא אֱלֹהֵי מִלְּאָךְ יִקְוֶה וַיִּכֶּה בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר מֵאָה וּשְׁמַנַּיִם וַחֲמִשָּׁה אֲלָף וַיִּשְׁפְּימוּ בַּבֶּקֶר וַהֲיָה כָּל־סַם פְּגָרִים מֵיָמִים:

14. שכל טוב שמות פרק יב ד"ה כג ועבר ה'

(יח) שבשבר מצות שהן עושין הוא נגלה וחס עליכם: ופסח ה'. על הסתחים רוח קדשו תהא מרחסת על סתחיהם: ולא יחן. כלומר ולא יניח למלאך המשחית לבא אל בתיכם לנגוף, ודומה לדבר כי לא נתנו לרדת (העטק) [לעטק] (שופטים א לד). והלא דברים

Isaiah 26:20

Go, my people, enter your chambers, lock your doors behind you; hide but a little moment, until the wrath passes.

15. ישעיהו כו:כ

לֵךְ עַמִּי בֹא בַחֲדָרֶיךָ וּסְגַר דְלַתְךָ בְּעַדְךָ חֲבִי כַמַּעֲט־הַרְגַע עַד־יַעֲבֹר־זַעַם:

Vayikra 7

12. If he offers it for thanksgiving, he shall offer together with the sacrifice of thanksgiving **unleavened cakes** with oil mixed in, **unleavened wafers** spread with oil, and cakes of **choice flour with oil** mixed in, well soaked. 13. This offering, with cakes of **leavened bread added**, he shall offer along with his thanksgiving sacrifice of well-being. 14. Out of this he shall offer one of each kind as a gift to the LORD; it shall go to the priest who dashes the blood of the offering of well-being. 15. And the flesh of his thanksgiving sacrifice of well-being shall be eaten on the day that it is offered; none of it shall be set aside until morning.

18. ויקרא פרק ז

(יב) אִם עַל־תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיבָא עַל־זֶבַח הַתּוֹדָה חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוֹלוֹת בְּשֶׁמֶן וְרִקִּיקֵי מִצּוֹת מִשְׁחִים בְּשֶׁמֶן וְסֵלֶת מְרֻבֶּכֶת חֲלוֹת בְּלוֹלוֹת בְּשֶׁמֶן : (יג) עַל־חֲלוֹת לֶחֶם חֲמֵץ יִקְרִיב קֶרְבָּנוֹ עַל־זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו : (יד) וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִפְּלִקְרָבּוֹ תְרוּמָה לִיקָוֶקֶק לִכְהֹן הַזֶּה אֶת־דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה : (טו) וּבִשְׂרֵזֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו בְּיוֹם קֶרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לְאִיִּנְיָהּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר :

Menachot 76b-77a

MISHNA: The thanks offering ... two ephahs, twenty measures of a tenth of an ephah. Ten for the leavened loaves and ten for the matza. There are ten tenths for the loaves of leavened bread, a tenth of an ephah per loaf. And there are ten tenths for the loaves of matza. And among the loaves of matza there are three types: Loaves, wafers, and those poached in water, ten loaves of each type. Consequently, there are three-and-one-third tenths of an ephah for each and every type, three loaves per tenth of an ephah.

19. גמ' מנחות עו:-עז.

מתני'. התודה היתה באה ... שתי איפות. האיפה שלש סאין, עשרים עשרון, עשרה לחמץ ועשרה למצה; [עז]. עשרה לחמץ, עשרון לחלה; ועשרה למצה, ובמצה שלש מינין: חלות, ריקיקין, ורבוכה, נמצאו שלשה עשרונים ושליש לכל מין ומין, ושלוש חלות לעשרון.

20. רא"ש מסכת פסחים פרק י סימן ל

ונהגו באשכנז ובצרפת לעשות מעשרון אחד זכר ללחמי תודה שהיוצא מבית האסורין מביא לחמי תודה ולחמי תודה באין ג' מינין של מצה [חלות] ריקיקין ורבוכה. ושלוש חלות עושין מעשרון אחד דכל מין ומין והיו שלשה עשרונות ושליש עשרון ומכל מין היו עושין עשר חלות דהיינו שלש מן עשרון אחד.

21. ספר המנהיג הלכות פסח עמוד תפד

(כט) ובסל יש בו שני הכשילין ושלוש מצות משומרות הנעשות על ידי ישראל, ונהגו בצרפת לעשות השלש מצות מעשירית האיפה זכר לתרומת לחמי התודה דאמר בפרק הרואה ארבעה צריכין לתודות וכו' ולהביא תודה, והתודה היתה באה משהי איפות שהן עשרים עשרונות, עשר עשרונות לחמץ לעשר חלות, ועשר עשרונות לשלשים חלות למצה, חלות וריקיקין ורבוכין, וכתוב והקריב מטנו אחד מכל קרבן תרומה לה' הנם שלשה למצה משלשים שהם עשירית האיפה, ואנו יצאנו מבית האסורים מטצרים ואנו עושים זכר לתרומת לחמי התודה של מצה, ונהגו כך בשם רבינו עזריאל ז"ל מצרפת, ועל שם כי עשירית האיפה הוא קרבן לדלי דלוח בויקרא קורין אותו הא לחמא עניא שהוא בא מעשירית האיפה, אך בפסחים בפרק כל שעה דריש ליה לחם עוני לכמה עניינים, (אב"ן הירחי) :

ספר

המנהיג

כולל מעמי ויסודי כל המנהגים
דינים והלכות.

לדרב רבינו אברהם ב"ר נתן הירחי ז"ל.

חידושי קטאי אשר חיו בסוף אלף החמישי. ובחקירתו כתב, דברי מוסדות על דברי הלמוד הירושלמי ותשענ"ו, וספרא וספרי ותוספתא, ובראשית דבה, ויקרא דבה, פרק ר"א, ומכילתא, ושחרף פוב, וסדר עולם, וילמדנו, ופסיקתא, וכפי אשר בארו לנו רבנן סבוראי, ורבינו ספיר נרבוטא פירובינצא ורבינו צופת"י

נרמם פנע ראשונה בקושטנטינא שנת רע"ט, ושניה בברלין, ואח"כ בלוב, אכל עלו בהם קשטני השעיות למריבה, אשר יגענו לנקותם ברפום חות.

צט

חלק אורח חיים סימן קפא

דאין לומר מזמור לתודה. וכן כתב הפרמ"ג (סי' נא א"א ס"ק יא) וז"ל, והא דאין אומרים מזמור לתודה בע"פ אף דבלא יה"ר אין חשש, כיון דאין מביאים למה יאמרו, עכ"ל.

וקשה לי על ימי הפסח, למה לא יאמרו בלא היה"ר כיון דאין חשש, כמו שכתב הפרמ"ג, הלא כתב הרמ"א (סי' תעה ס"ז), ונהגו לעשות שלש מצות של סדר מעשרון זכר ללחמי תודה, והוא מהרא"ש (פסחים פ"י ס"ל), ואור זרוע הגדול (ה' פסח ס"י ונב) שכתב, ועוד ראיתי מפרשים טעם הגון לג' מצות, דאמרינן בפ' הרואה (ברכות נד, ב) אמר רב יהודה ד' צריכין להודות, יורדי הים כו', ומי שהיה חבוש בבית האסורין, וישראל נמי במצרים (שמות א, יד) וימרו חייהם בעבודה קשה, ויצעקו אל ה' ותעל שועתם, הלכך צריכין להודות ולהביא קרבן תודה כדכתיב בפ' צו כו', הלכך הואיל ויוצאי מצרים בעו להודות ולהתנדב קרבן תודה, עבדינן מעומר שהוא עשרון שלש מצות למצוה, זכר לג' חלות תודה שהיו באים מעשרון אחד, והיינו טעמא שמוודין בעומר, עכ"ל. וכן כתב עוד לקמן (סי' רט ד"ה וזכ) בפירוש הפיוט אלקי הרוחות. הרי דאנו עושים פעולה דאופין ג' מצות מעשרון שהוא עומר עשירית האיפה, וגם מוודין מהאי טעמא את הקמח בעומר, לזכר התודה שאנו מחויבין בימי הפסח שיצאנו מבית האסורין, והרמ"א קיים המנהג, וא"כ מהאי טעמא נופא למה לא נהיה אומרים גם מזמור לתודה זכר לתודה שאנו חייבין על גאולת הפסח, ולא שייך כאן הטעם שכתב הפרמ"ג כיון דאין מביאין למה יאמרו, דהלא טעם גדול יש כאן על האמירה לחוד, לזכר התודה שאנו חייבין בימי הפסח, וממ"נ, אם אין אומרים מזמור לתודה, למה עושין זכר לתודה בחלת מצות, ויעיין בטור (סי' טז) אחר שהביא מנהג אשכנז שנוהגים שלא לומר מזמור לתודה בשבת וי"ט לפי שאין תודה קריבה בהם, כתב ואין צריך למונעו דליכא למיחש דלמא אתו להקריבה כשיבנה ביהמ"ק, דלא טעו אינשי בהכי, עכ"ל, והשתא כיון דאנו סומכין על דברי הטור (סי' תעה) בזכר הלחמי תודה שעושין בפסח, למה לא יאמרו ג"כ מזמור לתודה בימי הפסח מהאי טעמא.

וע"פ יעב"ץ (ערב י"כ מסילה א אות ב) ראיתי שכתב, י"א שאין אומרים מזמור לתודה בעי"כ, ודבר

שאלות ותשובות משנה שכ"ך

חלק אורח חיים

מד"ב

בהלכות המועדים

אשר השיב לשואליו ובא בכתובים עם גדולי דורו משחר נעוריו עד שלהי שנות השואה האיומות

הגאון הקדוש

רבי ישכר שלמה טייכטאל זצוק"ל

הי"ד

ראב"ד ור"מ דק"ק פישטיאן-סלובקיה

סימן קפב

מזמור לתודה בפסח

ב"ה.

כתב הרמ"א (אורח חיים סי' נא ס"ט), ואין אומרים מזמור לתודה בשבת וי"ט או בימי הפסח, שאין תודה קריבה בהם משום חמץ, ולא בערב פסח ועי' לקמן סי' תכט (ס"ב), ולא בערב י"כ ועי' לקמן סי' תרד (ס"ב), וכן נהגו במדינות אלו. ובסי' תכט (סק"ז) כתב המג"א שלחמי תודה היו חמץ ואפילו בערב פסח אסור להקריב שיבואו לידי נותר, ועיין במחה"ש שכתב, וכיון דאמירתנו מזמור לתודה הוא תמורת קרבן ע"ד ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד, ג), כיון שלא היו מביאים בער"פ תודה ה"ה

20. א.ה: קרוי גם 'ספר החיים', ליפשיץ.

Brachot 54:

Rav Yehuda said that Rav said: **Four must offer thanks to God. They are: Seafarers, those who walk in the desert, and one who was ill and recovered, and one who was incarcerated in prison and went out.**

From where do we derive that seafarers are required to thank God? As it is written: "They who go down to the sea in ships, who do business in great waters; they see the works of the Lord" (Psalms 107:23-24). ... and it says: "They are grateful to God for His loving-kindness and His wonders for mankind" (Psalms 107:31).

From where do we derive that those who walk in the desert are required to thank God? As it is written (ibid) "They wandered in the wilderness in a solitary way;... And He led them forth by the right way" (Psalms 107:6-7). ... "They are grateful to God for His goodness" (Psalms 107:8).

That one who was ill and recovered must offer thanks:... "Fools, because of their transgression and because of their iniquities, are afflicted. Their soul abhors all manner of food... After they are healed: "They are grateful to God for His goodness" (Psalms 107:21).

From where do we derive that one who was incarcerated in prison? As it is written: "Such as sit in darkness and in the shadow of death, bound in affliction and iron. ... And after God takes them out from that darkness and shadow of death, it says: "They are grateful to God for His goodness."

The Gemara asks: What blessing does he recite? Rav Yehuda said: Blessed is... Who bestows acts of loving-kindness. Abaye said: And he must offer thanks before ten people, as it is written in the same chapter: "Let them exalt Him also in the congregation of the people..."

22. ברכות נד:

אמר רב יהודה אמר רב: **ארבעה צריכין להודות - יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים, ויצא.**

- **יורדי הים מנלן - דכתיב: +תהלים ק"ז+ יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֵנִיּוֹת וְגוֹ' הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי ה', ... וְאוֹמֵר יוֹדוּ לַה' חֲסִדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם.**

- **הולכי מדברות מנלן - דכתיב: תָּעוּ בַּמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן ... וַיִּצְעְקוּ אֶל ה' וַיִּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, יוֹדוּ לַה' חֲסִדּוֹ.**

- **מי שחלה ונתרפא - דכתיב: אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁע וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ כָּל אֶחָד תִּתְעַב נַפְשָׁם וְגוֹ', וַיִּזְעַקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם וְגוֹ', וַיִּשְׁלַח דָּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וְגוֹ', יוֹדוּ לַה' חֲסִדּוֹ.**

- **מי שהיה חבוש בבית האסורין, מנלן? - דכתיב: יִשְׁבִּי חֲשֵׁךְ וְצַלְמוֹת וְגוֹ'... וְאוֹמֵר: יוֹצִיאֵם מִחֲשָׁךְ וְצַלְמוֹת וְגוֹ', וְאוֹמֵר: יוֹדוּ לַה' חֲסִדּוֹ.**

מאי מברך? - אמר רב יהודה: ברוך גומל חסדים טובים. אביי אמר: וצריך לאודוויי קמי עשרה, דכתיב: +תהלים ק"ז+ וַיִּרְמְמוּהוּ בְּקֹהֶל עַם וְגוֹ'.

23. שולחן ערוך אורח חיים סימן ר"ט

סעיף א: ארבעה צריכים להודות. יורדי הים כשעלו ממנה, והולכי מדברות כשיגיעו לשוב, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא, וסימנך: **וכל החיי"ם יודוך סלה. "חולה" "יסורים" "ים" "מדבר".**

סעיף ב: מה מברך: בא"י הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב, והשומעים אומרים: **מי שגמלך כל טוב הוא יגמלך כל טוב סלה.**

24. תהלים פרק קז

- (א) הָדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ :
- (ב) יֹאמְרוּ גְאוּלַי ה' אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד צָר :
- (ג) וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם מִמִּזְרַח וּמִמְעַרְבַּב מִצְפוֹן וּמִיָּם :

יורדי הים	חולה שנתרפא	חבוש שנשתחרר	הלכי מדברות	
(כג) יורדי הים באניות עשי מלאכה במים רבים : (כד) המה ראו מעשי ה' ונפלאותיו במצולה : (כה) ויאמר ויעמד רוח סערה ותרומם גליו : (כו) יעלו שמים ירדו תהומות נפשם ברעה התמוגג : (כז) יחוגו וינועו כשכור וכל חכמתם תתבלע :	(יז) אולים מדרך פשעם ומעונתיהם יתענו : (יח) כל אכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות :	(י) ישבי חשך וצלמות אסירי עני וברזל : (יא) כי המרו אמרי אל ועצת עליון נאצו : (יב) ויכנע בעמל לבם כשלו ואין עזר :	(ד) תעו במדבר בשימון דרך עיר מושב לא מצאו : (ה) רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף :	צרה
(כח) ויצעקו אל ה' בצר להם ומצוקותיהם יציאם :	(יט) ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יושיעם :	(יג) ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יושיעם :	(ו) ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילם :	זעקה
(כט) יקם סערה לדממה ויחשו גליהם : (ל) וישמחו כי ישתקו וינחם אל מחוז חפצם :	(כ) ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם :	(יד) יוציאם מחשך וצלמות ומוסרותיהם ינתק :	(ז) וינדיכם בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב :	ישועה
(לא) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם : (לב) וירממוהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו :	(כא) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם : (כב) ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברנה :	(טו) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם : (טז) כי שבר דלתות נחשת ובריחי ברזל גדע :	(ח) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם : (ט) כי השביע נפש שקקה ונפש רעבה מלא טוב :	תודה

1Praise the LORD, for He is good; His steadfast love is eternal!" 2Thus let the redeemed of the LORD say, those He redeemed from adversity, 3whom He gathered in from the lands, from east and west, from the north and from the sea.

4Some lost their way in the wilderness, in the wasteland; they found no settled place. 5Hungry and thirsty, their spirit failed. 6In their adversity they cried to the LORD, and He rescued them from their troubles. 7He showed them a direct way to reach a settled place. 8Let them praise the LORD for His steadfast love, His wondrous deeds for mankind; 9for He has satisfied the thirsty, filled the hungry with all good things.

10Some lived in deepest darkness, bound in cruel irons, 11because they defied the word of God, spurned the counsel of the Most High. 12He humbled their hearts through suffering; they stumbled with no one to help. 13In their adversity they cried to the LORD, and He rescued them from their troubles. 14He brought them out of deepest darkness, broke their bonds asunder. 15Let them praise the LORD for His steadfast love, His wondrous deeds for mankind, 16For He shattered gates of bronze, He broke their iron bars

17There were fools who suffered for their sinful way, and for their iniquities. 18All food was loathsome to them; they reached the gates of death. 19In their adversity they cried to the LORD and He saved them from their troubles. 20He gave an order and healed them; He delivered them from the pits. 21Let them praise the LORD for His steadfast love, His wondrous deeds for mankind. 22Let them offer thanksgiving sacrifices, and tell His deeds in joyful song.

23Others go down to the sea in ships, ply their trade in the mighty waters; 24they have seen the works of the LORD and His wonders in the deep. 25By His word He raised a storm wind that made the waves surge. 26Mounting up to the heaven, plunging down to the depths, disgorging in their misery, 27they reeled and staggered like a drunken man, all their skill to no avail. 28In their adversity they cried to the LORD, and He saved them from their troubles. 29He reduced the storm to a whisper; the waves were stilled. 30They rejoiced when all was quiet, and He brought them to the port they desired. 31Let them praise the LORD for His steadfast love, His wondrous deeds for mankind. 32Let them exalt Him in the congregation of the people, acclaim Him in the assembly of the elders.

Vayikra 2:11-12

No meal offering that you offer to the LORD shall be made with leaven, for no leaven or honey may be turned into smoke as an offering by fire to the LORD. You may bring them to the LORD as an offering of choice products; but they shall not be offered up on the altar for a pleasing odor.

25. ויקרא פרק ב

(יא) כֹּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לִיקְוֹךְ לֹא תַעֲשֶׂה חֲמֵץ כִּי כֹל־שָׂאֵר וְכֹל־דָּבָשׁ לֹא־תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לִיקְוֹךְ: (יב) קֹרְבָן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם לִיקְוֹךְ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרִיחַ נִיחֹחַ:

Devarim 26	26. דברים פרק כו	
You shall then recite as follows before the LORD your God:	(ה) וְעֲנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֲלֹהֶיךָ	
“My father was a fugitive Aramean. He went down to Egypt with meager numbers and sojourned there; but there he became a great and very populous nation. The Egyptians dealt harshly with us and oppressed us; they imposed heavy labor upon us.	צרה אֲרָמִי אֲבִד אָבִי וַיֵּרַד מִצְרַיִם וַיְגַר שָׁם בְּמֵתִי מְעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עֲצוּם וָרֵב: (ו) וַיַּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:	
We cried to the LORD, the God of our fathers, and the LORD heard our plea and saw our plight, our misery, and our oppression.	זעקה (ז) וַנִּצְעַק אֵל ה' אֲלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ וְאֶת עֲמָלְנוּ וְאֶת לַחֲצָנוּ:	
The LORD freed us from Egypt by a mighty hand, by an outstretched arm and awesome power, and by signs and portents.	ישועה (ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה וּבִמְרָא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים:	
He brought us to this place and gave us this land, a land flowing with milk and honey. Wherefore I now bring the first fruits of the soil which You, O LORD, have given me.” You shall leave it before the LORD your God and bow low before the LORD your God. And you shall enjoy, together with the Levite and the stranger in your midst, all the bounty that the LORD your God has bestowed upon you and your household.	תודה (ט) וַיְבִאֵנוּ אֵל הַמָּקוֹם הַזֶּה... וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ: (י) וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרִי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִּי ה' וְהִנְחִיתוּ לִפְנֵי ה' אֲלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי ה' אֲלֹהֶיךָ: (יא) וְשָׂמַחְתָּ בְּכֹל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֲלֹהֶיךָ וּלְבֵיתְךָ אֹתָהּ וְהַלְוֵי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ:	

Vayikra Rabba 9:7

Rabbi Pinchas, Rabbi Levi and Rabbi Yochanan [said] in the name of Rabbi Menachem from Gallia: In the time to come, all sacrifices will be annulled - but the sacrifice of thanksgiving will not be annulled. All prayers will be annulled, but the prayer of gratitude will not be annulled. This accords with what is written [Jeremiah 33:11]: "The voice of joy and the voice of gladness, the voice of the groom and the voice of the bride, the voice of those who say 'Give thanks to the LORD of hosts' etc." - this is the prayer of gratitude. "Those who bring [the sacrifice of] thanksgiving to the House of the LORD": this is the sacrifice of thanksgiving. Thus David said: "I owe You vows and will offer you thanksgivings" [Psalms 56:13] - not "thanksgiving," but "thanksgivings," [indicating both] the thanksgiving prayer and the prayer of gratitude.

27. ויקרא רבה (מרגליות) פרשה ט

רַבִּי פִּנְחָס וְרַבִּי לִוִּי וְרַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי מְנַחֵם דְּגַלְגָּא, לְעֵתִיד לְבוֹא כָּל הַקֹּרְבָּנוֹת בְּטָלִין וְקֹרְבָן תּוֹדָה אֵינּוּ בְּטָל, כָּל הַתְּפִלוֹת בְּטָלוֹת, הַהוֹדָאָה אֵינָה בְּטָלָה, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (ירמיה לג, יא): קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמֻחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל אֲמָרִים הוֹדוּ אֶת ה' צְבָאוֹת וְגו', זו הוֹדָאָה, (ירמיה לג, יא): מִבְּאִים תּוֹדָה בֵּית ה', זֶה קֹרְבַן תּוֹדָה. וְכֵן דָּוִד אוֹמֵר (תהלים נו, יג): עָלֵי אֱלֹהִים נִדְרֶיךָ אֲשַׁלֵּם תּוֹדַת לָךְ, תּוֹדָה אֵין כְּתִיב כָּאֵין אֶלָּא תּוֹדַת, הַהוֹדָאָה וְקֹרְבַן תּוֹדָה.